

שערוריה חסרת-תקדים — הממונה לשעבר על שירותי

הביטחון מגלה את הסודות השמורים ביותר של המדינה

שגעון הגדלות

של האיש הקטן

איסר הראל

רוב לעשרים שנה ריחף צילה של המחברת השתורה על צמרת המדינה. גדולי המדינה רעדו מפני אותה מהברת, שהיתה שמורה אצל האדם שהיה עד לפני שבע שנים איש המיסתורין מספר 1 של המדינה — איסר הראל (הלפרין) מי שהיה הממונה על שירותי הביטחון החשאיים של המדינה בתקופה שאסור היה להזכיר בכלל את קיומם; האיש ששלט שלטון בלי מיצרים על אחד המנגונים המסופעים והכמוסים ביותר של המדינה.

כאשר פוטר איסר הראל מתפקידו בעקבות סיכסוך עם הבוס שלו, דוד בן-גוריון; כאשר נשמטה מידיו עמדת הכוח הראשונה במעלה במדינה בתקופת שלטונו של בן-גוריון — עדיין המשיכו ראשי המדינה לחשוש מפניו.

אימה על

ראשי המדינה

יה ברור להם כי האיש לקח עימו את הסודות הכמוסים ביותר, השמורים עימו במחברת השחורה. כדי להשתדקן העמידה הממשלה לרשות איסר 6.5 מיליון ל"י כדי שיוכל לבסס את עצמו כתעשיין בענף ייצור הבתים הטרומיים. לוי אשכול נאלץ בזמנו לחזור ולהעסיק את איסר הקטן כיועץ מיוחד, עד שהסתכסך גם עמו ופטר.

אולם איסר הראל, האיש שהקים את הבולשת הפוליטית בישראל, שהטילה את חיתתה על החיים המסלגתיים ועל הדמוקרטיה הישראלית עד שנת 1957, לא נרצע. אחרי שתי מנסותיו ובשתיקה במשך 15 השנים הראשונות למדינה, בערה האש ב"קירבו. הוא, האיש שהתרגל לכוח שהוסק בלדיו, לא יכול היה לשאת את עובדת היותו אורח אפור. הוא רצה להנציח את דמותו כראש שירותי הביטחון של ישראל, להמשיך להטיל את אימתו על ראשי המדינה.

משום כך החליט איסר לפרסם את כל הסודות שניגלו לו בתוקף היותו פקיד ממשלתי.

עוקף

את החוק

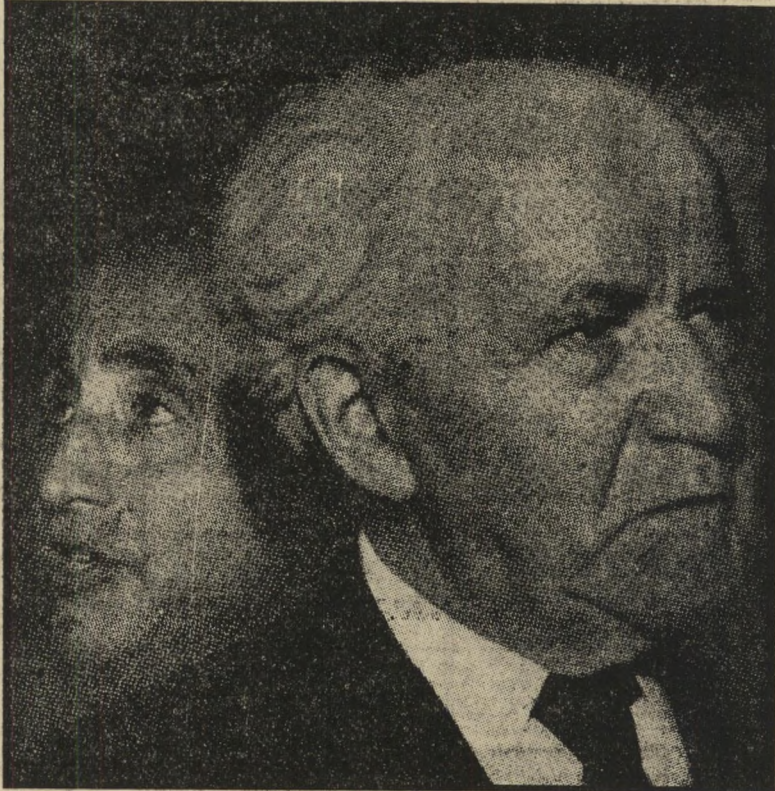

פני כארבע שנים השלים איסר הראל את תחיבת זכרונותיו מכל תקופת שירותו בשירותי הביטחון, עמד ל"הוציאם בצורת ספר. אלא שהממשלה סירבה להתיר את פירסום הספר. הצנזורה הביטחונית פסלה אותו. איסר ניסה להיאבק בממשלה בדרכים משפטיות, אולם נכשל. חוק מיוחד שחוקק ביזמת הממשלה, לפיו אין פקיד ממשלתי רשאי לפרסם ידיעות שהגיעו אליו בתוקף תפקידו עד חלוף 20 שנה ממועד התרחשות המאורעות, מנע מ"איסר הראל כל אפשרות להוציא לאור את ספרו.

אלא לא איש כאיסר ישלים עם חוקים שמחוקקת הכנסת. האיש שכל חייו ידע לעקוף תהליכים דמוקרטיים, מצא שוב את השיטה לעקוף את החוק.

הוא לא כתב את הספר בעצמו, אלא מסר את כל החומר שבניו למומחה ל"ספרות-קבלנית, הד"ר מיכאל ברזווהר. ברזווהר עמד לפרסם בקרוב את הביאוגרפיה של איסר הראל, שפרקים ממנה מתפרסמים זה מספר שבועות בהמשכים ב"דיעות אחרות".

מבחינה חוקית איראפשר להאשים את איסר. ספרו של ברזווהר אינו מוכרז אף כי ייתרה ידוע ויתר רשתות הצולה ימ

האיש וצילו: איסר מאחורי ביגיי

שהאיש רדוף שגעון הגדלות העומד מאחוריו שלט על מנגנון החושך של המדינה במשך שנים כה רבות.

הטלת רפש

במתים

העובדה החמורה ביותר היא כמוי ה"בן עצם התרת הספר לפירסום. עצם העובדה שאדם ששלט על סודות המדינה יכול עתה לנהוג בהם ככרוש הפרטי, למסרם לפירסום, היא דבר שלא יתכן בשירות דמוקרטיה.

אולם מבחינה מוסרית מגיע הספר לשיא של שפלות ותועבה. בהשתוללותו חסרת הרסן משמיץ איסר הראל באמצעות ה"דבר ברזווהר ללא רחם, אנשים רבים ומתים, שאין להם שום אפשרות להתגונן.

כמה דוגמאות של התעללות במתים: איסר הראל מגלה כי אחרי רצח ה"רוזן פולקה ברנדוט, כאשר שירותי הביטחון ערכו מצוד על אנשי הלח"י בארץ, הם נעזרו במודיע מרצון — ראובן ("רומק") גרינברג, ממסר לאיסר הראל מרצונו הטוב את מקומות מחבואם של כל מנהיגי הלח"י שטרם נעצרו. במילים אחרות: איסר הראל מאשים את רומק בבגידה. שפלה בתבריו.

תוך כדי חשיפת פרשת בארי, ראש שירותי הביטחון שהורח בדצמבר 1948 בעקבות ההוצאה להורג של טוביאנסקי, ר"ת תוך כדי הסחת השמצות נאלצת באיסר בארי שאינו כבר בין החיים, מעלה איסר הראל את שמו של אבא חושי, ראש עיריית חיפה המנוח. איסר אמנם יוצא להגנתו של חושי, אך מגלה כי בשירותי הביטחון חשדו בו כי שיתף פעולה עם הבריטים, מסר להם ידיעות שעלולות היו להביא לפגיעה באנשי הפלמ"ח. בחסדנותו הגדולה מציין איסר כי לו עצמו נדאו ההאשמות נגד חושי מופרכות, אולם עצם העלאת ה"חשד היא הטלת כתם של בוך באיש ש"אינו יכול לענות.

לא רומק גרינברג, לא אבא חושי, לא איסר בארי ולא ישראל בר, יכולים להתגונן בפני השמצותיו הפרועות של איסר הקטן, הם אינם עוד בין החיים. אבל גם האנשים החיים, המוזכרים על ידי איסר, אינם יכולים להתגונן.

העתקים

ממשפט ריגול

דוגמא הקיצונית לכך היא פרשת אהרונצ'יק כהן, המזרחן מקיבוץ שער העמקים שנידון בשעתו לשנתיים וחצי על קיום מגע עם סוכן זר. הפרק על אהרונצ'יק כהן בספרו של איסר הראל מבוסס על חומר של שירותי הביטחון ועל פרוטוקול של משפטו. לאהרונצ'יק כהן עצמו, כמו לכל אדם אחר שנשפט ונידון בעבירות מסוג זה, אין כל גישה ולא היתה גישה לפרוטוקול משפטו.

במשפטי ריגול נהוג להשמיד את כל חומר המשפט מארכיון בית המשפט ומכל מי קורא אחר שהחומר הגיע לידיה. ההעתיקים היחידים שנשמרים אצל שירותי הביטחון, ל"נאשמים עצמם אין כל אפשרות לקבל את הפרוטוקול של משפטם. בצורה כזאת אין נאשם מסוגו של אהרונצ'יק כהן מסוגל כלל להתחלף עם אדם המבסס את מקורו תוך על פרוטוקול שאינו ידוע לנאשם.

בולשת פוליטית

מסואבת

א רק זאת. בתיאור פרשת אהרון כהן סילפו הראל וברזווהר עובדות, פירסמו חצי-אמיתות, קבעו כי גם לוא היה כהן נשפט לפי חוק ביטחון המדינה המתוקן היה מושפט בדין. כתוצאה מפירסום זה עומד אהרונצ'יק כהן להגיש תביעה משפטית לפי חוק לשון הרע נגד ברזווהר ואיסר הראל, עומד ל"בקש צו מניעה למניעת הפצת הספר. לאלה שלא נפגעו אישית מהשתוללותו של איסר הקטן, עשוי הספר ללמד לקח מאלף מאוד — מאיוה משטר ומאיוו בולשת פוליטית מסואבת נצלה המדינה עם סילוקם של איסר הראל ומרעיו משרותי הביטחון.